

WYROK

W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku w I Wydziale Cywilnym

w składzie :

Przewodniczący: SSO Mariusz Bartnik

Protokolant: st. sekr. sąd. Aneta Graban

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 maja 2014 r. w Gdańsku

sprawy z powództwa R. Ż.

przeciwko (...) Sp. z o. o. w G.

o ochronę dóbr osobistych i o zapłatę,

1) nakazuje pozwanej (...) Sp. z o. o. w G. przesłanie na adres powoda R. Ż. przeprosin następującej treści : (...) Sp. z o. o. w G. przeprasza R. Ż. za naruszenie jego dóbr osobistych w postaci prawa do poczucia bezpieczeństwa i spokoju oraz ochrony danych osobowych oraz zobowiązuje się do przestrzegania wobec R. Ż. regulacji prawnych i zasad współżycia społecznego",

2) zasądza od pozwanego (...) Sp. z o. o. w G. na rzecz powoda R. Ż. kwotę 3.000 zł (trzy tysiące złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami :

- od kwoty 2.000 zł od dnia 12 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 1.000 zł od dnia 24 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty,

3) oddala powództwo w pozostałym zakresie,

4) zasądza od pozwanego (...) Sp. z o. o. w G. na rzecz powoda R. Ż. kwotę 100 zł (sto złotych 00/100) tytułem kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu oraz kwotę 94 zł (dziewięćdziesiąt cztery złote 00/100) tytułem kosztów dojazdu i w pozostałym zakresie wniosek powoda o zwrot kosztów procesu oddala,

5) zasądza od pozwanego (...) Sp. z o. o. w G. na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. B. Z. kwotę 950 zł (dziewięćset pięćdziesiąt złotych 00/100), powiększoną o 23 % podatku VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, które nie zostały opłacone,

6) nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Sp. z o. o. w G. na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Gdańsku kwotę 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem kosztów sądowych w zakresie opłat.

UZASADNIENIE

W dniu 24 stycznia 2013 r. powód R. Ż. wniósł pozew przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. (obecnie: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.) domagając się ustalenia, że pozwana naruszyła i zagroziła dobrom osobistym powoda, zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 3.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 2.000 zł od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty i od kwoty 1.000 zł

od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także nakazanie pozwanej usunięcia uchybień w przetwarzaniu danych osobowych powoda oraz przeproszenia poprzez przesłanie listem poleconym na adres powoda przeprosin o treści wskazanej w pozwie. Ponadto powód wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 6 lipca 2012 r. zawarł z pozwaną w Oddziale w G. przedwstępną umowę pożyczek gotówkowych serii (...), która poprzedzona była złożeniem wniosku pożyczkowego oraz otrzymaniem od pozwanej wiadomości e-mail, którą sugerowała zaakceptowania wniosku i zgodę centrali (...) na zawarcie umowy pożyczki na kwotę 25.000 zł. Przy tym jedyną formalnością miało być wpłacenie 6% wartości pożyczki, która miała zawierać wszystkie koszty i opłaty związane z zawarciem umowy pożyczki gotówkowej. W rzeczywistości dalsze podpisanie umowy pozwana uzależniała od dodatkowych zabezpieczeń zaproponowanych w umowie przedwstępnej pod warunkiem ich zaakceptowania przez Biuro (...) w G.. Nadto, pozwana zamierzała pobrać bezzwrotnie od powoda 1.500 zł stanowiące 6% pożyczanej kwoty. Wobec tego powód odstąpił od dalszego etapu rozpatrywania wniosku o pożyczkę, umowa przedwstępna nie została zapłacona, a w dniu 8 lipca 2012 r. powód poinformował pozwaną, iż odstępuje od umowy, co zgodnie z § (...) pkt (...) umowy przedwstępnej było równoznaczne z jej rozwiązaniem. Po tym dniu, jeszcze dwukrotnie telefonicznie kontaktowała się z powodem pracownica Oddziału pozwanej w G. w celu nakłonienia do uiszczenia opłaty z tytułu umowy przedwstępnej, pomimo, że od dnia powzięcia informacji o rozwiązaniu umowy, pozwana winna zaprzestać przetwarzania danych osobowych powoda, gdyż nie było usprawiedliwionego celu. Natomiast w dniu 5 grudnia 2012 r. powód otrzymał pismo z dnia 3 grudnia 2012 r., w którym pozwana ponownie nakłaniała do opłacenia umowy przedwstępnej.

W ocenie powoda przetwarzanie danych osobowych powoda przez pozwaną po dniu 8 lipca 2012 r. jest bezprawne i narusza prawa i wolności, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych.

Ponadto w dniu 6 października 2012 r. powód zwrócił się pisemnie do pozwanej o udzielenie informacji w trybie art. 33 w/w ustawy, jednak do dnia wniesienia pozwu nie uzyskał żadnej odpowiedzi.

W związku z powyższym w dniu 4 stycznia 2013 r. powód wezwał pozwaną do polubownego załatwienia sprawy i zapłaty kwoty 2.000 zł tytułem zadośćuczynienia, wyznaczając 7-dniowy termin na zrealizowanie żądania i naprawienia krzywdy.

(k. 2-6, 61)

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że powód domagając się ustalenia naruszenia i zagrożenia dobrom osobistym nie wykazał istnienia interesu prawnego w wytoczeniu powództwa opartego na art. 189 k.p.c. Odnosząc się do dalszych żądań pozwu wskazała natomiast, że żadne dobra osobiste powoda nie zostały naruszone lub zagrożone, a działanie pozwanej nie charakteryzuje się bezprawnością, nie narusza przepisów prawa i zasad współżycia społecznego. Pozwana zaprzeczyła jednocześnie, aby sugerowała, iż uiszczenie przez powoda opłaty w wysokości 6% kwoty pożyczki jest wystarczające do zawarcia umowy przyrzeczonej. Od początku też zmierzała do zawarcia umowy przyrzeczonej. Z kolei umowa przedwstępna pożyczki pozostaje w zgodzie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim i zawiera wszelkie przewidziane przepisami prawa informacje i dane. Powodowi wręczono również projekt umowy przy zawarciu umowy przedwstępnej, a zatem nie było jakichkolwiek przeszkód, aby powód umowy tej nie podpisał, po zapoznaniu się z jej treścią. Pozwana podniosła także, że nie przetwarza danych osobowych powoda.

(k. 68-70, 115-116)

Wobec stanowiska pozwanej, powód podtrzymał twierdzenia pozwu, wskazując, że działanie pozwanej było bezprawne - zostały naruszone zakazy i nakazy wynikające z ustawy o ochronie danych osobowych, ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz naruszone zostały dobre obyczaje i zasady współżycia społecznego. Pozwana swoim zachowaniem naruszyła prawo do autonomii danych osobowych oraz

część i godność powoda, jak i prawo powoda do rzetelnej i prawdziwej informacji oraz prawa powoda jako konsumenta w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. W szczególności nieudzielenie rzetelnej informacji na temat przetwarzania danych osobowych, wprowadzenie w błąd i brak informacji narusza dobra osobiste, takie jak godność i prawo do prywatności.

(k. 98-100, 133)

W toku procesu, w związku z cofnięciem przez powoda pozwu w zakresie żądania ustalenia naruszenia dóbr osobistych powoda (k. 89), Sąd umorzył postępowanie w sprawie we wskazanym zakresie.

(k. 113)

Ponadto, w toku postępowania powód został zwolniony od opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 100 zł oraz ustanowiono dla powoda pełnomocnika z urzędu.

(k. 49, 80)

W piśmie procesowym z dnia 8 stycznia 2014 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu w kwocie 330,25 zł, zgodnie z załączonym spisem kosztów.

(k. 191-192)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. Ż. (powód) był zainteresowany uzyskaniem pożyczki w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. (obecnie: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.), w związku z czym, po złożeniu - za pośrednictwem strony internetowej pozwanej - wniosku o pożyczkę i uzyskaniu informacji e-mail o możliwości zawarcia umowy, wraz z S. N. udał się do Biura pozwanej w G..

[Dowód: zeznania świadka S. N. utrwalone na nośniku CD, k. 186; zeznania powoda R. Ż. utrwalone na nośniku CD, k. 186; korespondencja e-mail, k. 22-23; odpis z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 73-77, 102-106].

W dniu 6 lipca 2012 r. w Biurze (...) przy ul. (...) w G., zawarta została pomiędzy R. Ż. (powodem) a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. (obecnie: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.) przedwstępna umowa pożyczek gotówkowych seria UP nr (...). W przedmiotowej umowie, przygotowanej przez pozwaną, wskazano, że została stworzona z uwzględnieniem postanowień ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny. Jednocześnie zawierała dane osobowe powoda w zakresie: imienia i nazwiska, nr PESEL, nr telefonu, adresu zamieszkania, adresu do korespondencji oraz nr konta bankowego. Celem umowy było zaś udzielenie pożyczek gotówkowych na warunkach w niej określonych. W tym zakresie, w szczególności przewidziano, że umowa przedwstępna staje się zobowiązująca dla pozwanej z chwilą wniesienia przez powoda procentowej opłaty liczonej od ogólnej kwoty wnioskowanych pożyczek, której wysokość uzgodniono na 6%, tj. kwotę 1.500 zł (§(...) umowy). Jednocześnie umowa ulegała rozwiązaniu poprzez nie wniesienie przedmiotowej opłaty (§ (...) ust.(...) lit.(...) umowy).

Powód, podpisując przedmiotową umowę, nie wyraził zgody na przetwarzanie i wykorzystanie przez pozwaną jego danych osobowych dla celów związanych z działalnością pozwanej, w tym również dla celów promocyjnych i marketingowych.

[Dowód: przedwstępna umowa pożyczek gotówkowych z dnia 06.07.2012 r. wraz z załącznikami, k. 10-21; zeznania powoda R. Ż. utrwalone na nośniku CD, k. 186.]

Ostatecznie powód nie wniósł jednak opłaty w wysokości 1.500 zł i w piśmie z dnia 8 lipca 2012 r. skierowanym do pozwanej poinformował, że zgodnie z § 9 pkt 1e umowa z dnia 6 lipca 2012 r. ulega rozwiązaniu.

[Dowód: pismo powoda z dnia 08.07.2012 r., k. 25; zeznania świadka S. N. utrwalone na nośniku CD, k. 186; zeznania powoda R. Ż. utrwalone na nośniku CD, k. 186.]

Pomimo rozwiązania umowy, po dniu 8 lipca 2012 r. pozwana przetwarzała dane osobowe powoda. W szczególności, z powodem kontaktowała się telefonicznie pracownica pozwanej, informując go o uruchomieniu pożyczki i konieczności uiszczenia opłaty pod rygorem skierowania sprawy do egzekucji komorniczej i wpisania powoda do rejestru dłużników. Powód odmówił jednak zapłaty i zażądał zaprzestania przetwarzania jego danych osobowych. W późniejszym czasie, ponownie pozwana próbowała kontaktować się telefonicznie z powodem - ostatni raz w październiku 2012 r.

[Dowód: zeznania świadka S. N. utrwalone na nośniku CD, k. 186; zeznania powoda R. Ż. utrwalone na nośniku CD, k. 186.]

Wobec powyższego, w piśmie z dnia 6 października 2012 r. powód zwrócił się do pozwanej z wnioskiem o udzielenie pisemnej informacji: jakie dane osobowe powoda są przetwarzane w zbiorze danych osobowych pozwanej, w jakim celu, zakresie i w jaki sposób są przetwarzane dane osobowe powoda, jakie jest źródło przetwarzanych przez pozwaną danych osobowych powoda w zakresie jaki zwiera obecnie zbiór oraz komu, w jakim zakresie i celu dane te były udostępniane.

[Dowód: pismo powoda z dnia 06.10.2012 r., k. 29.]

Pozwana nie udzieliła powodowi odpowiedzi. Natomiast w piśmie z dnia 3 grudnia 2012 r. skierowanym do powoda przesała powodowi wypełniony druk wpłaty gotówkowej, wskazując, że pozwoli ona na opłacenie umowy nr (...). Dane osobowe powoda były również przetwarzane w systemie informatycznym pozwanej o nazwie (...) zostały zaś wymazane w dniu 8 marca 2013 r. Natomiast dane osobowe powoda przetwarzane w wersji papierowej zostały przekazane do zniszczenia, co nastąpiło w dniu 23 kwietnia 2013 r.

[Dowód: zeznania powoda R. Ż. utrwalone na nośniku CD, k. 186; pismo pozwanej z dnia 03.12.2012 r., k. 26; decyzja GIODO z dnia 11.10.2013 r., k. 117-119; wydruk z systemu informatycznego (...), k. 150.]

W związku z powyższym, w piśmie z dnia 29 grudnia 2012 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty w terminie 7 dni na jego rzecz kwoty 2.000 zł jako zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, polegającą na naruszeniu dóbr osobistych powoda takich jak poczucie bezpieczeństwa, czci, godności, zaufania do instytucji finansowych, prawa do prywatności oraz ochrony i autonomii danych osobowych powoda, a także prawo do rzetelnej i pełnej informacji oraz do rzetelnych kontaktów między konsumentem a przedsiębiorcą i prowadzenia działalności z poszanowaniem praw i wolności konsumenta.

[Dowód: wezwanie do zapłaty, k. 27.]

W związku ze skargą powoda na przetwarzanie jego danych osobowych przez pozwaną i niespełnienie wobec powoda obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 33 ustawy o ochronie danych osobowych przez pozwaną, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych prowadził postępowanie w sprawie z przedmiotowej skargi. W wyniku przedmiotowego postępowania decyzją Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 11 października 2013 r. umorzono postępowanie wobec pozyskania informacji, że Spółka od dnia 8 marca 2013 r. nie przetwarza danych osobowych powoda i aktualnie nie dysponuje dokumentami zawierającymi dane osobowe powoda.

[Dowód: decyzja GIODO z dnia 11.10.2013 r., k. 117-119; pismo GIODO z dnia 16.07.2013 r., k. 140-141; pismo GIODO z dnia 11.10.2013 r., k. 142; pismo GIODO z dnia 14.06.2013 r., k. 143; pismo GIODO z dnia 23.05.2013 r., k. 144; pismo GIODO z dnia 26.02.2013 r., k. 145; pismo pozwanej z dnia 26.05.2013 r., k. 148; pismo pozwanej z dnia 08.03.2013 r., k. 149.]

Wobec powyższego powód złożył do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy.

[Dowód: wniosek powoda z dnia 18.10.2013 r., k. 123-124, 138-139.]

Decyzją z dnia 24 stycznia 2014 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych utrzymał w mocy decyzję z dnia 11 października 2013 r., gdyż w dacie wydawania przedmiotowej decyzji proces przetwarzania danych osobowych powoda przez pozwaną już nie zachodził i postępowanie przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych stało się bezprzedmiotowe.

[Dowód: decyzja GIODO z dnia 24.01.2014 r., k. 203-209.]

Jednocześnie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych skierował do Prokuratury Rejonowej Gdańsk-Wrzeszcz zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 54 ustawy. Postanowieniem z dnia 25 października 2013 r. odmówiono jednak wszczęcia dochodzenia, a po rozpoznaniu zażalenia powoda oraz Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych na przedmiotowe postanowienie, Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku utrzymał je w mocy.

[Dowód: kopia postanowienia z dnia 25.10.2013 r., k. 196; kopia postanowienia Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku z dnia 14.03.2014 r., k. 221-222; zażalenie GIODO na postanowienie z dnia 25.10.2013 r., k. 238-240.]

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, w szczególności na podstawie przedwstępnej umowy pożyczek gotówkowych seria (...) oraz pism stron. Dokumenty te Sąd uznał za całkowicie wiarygodne i nie budzące uzasadnionych wątpliwości, co do ich autentyczności i prawdziwości.

Ponadto, Sąd na podstawie dokumentów z akt sprawy ze skargi powoda na przetwarzanie jego danych osobowych przez pozwaną i niespełnienie wobec powoda obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 33 ustawy o ochronie danych osobowych przez pozwaną oraz dokumentów pochodzących z akt o sygn. 1 Ds 2334/13 i XI Kp 809/13 Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku, ustalił przebieg postępowań i treść rozstrzygnięć zapadłych w w/w sprawach.

Sąd uwzględnił również zeznania świadka S. N., które pozwoliły w szczególności na ustalenie okoliczności dotyczących przetwarzania danych osobowych przez pozwaną. Sąd uznał zeznania świadka w całości za spójne i logiczne oraz korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Jednocześnie Sąd uznał, iż zasługują na uwzględnienie zeznania powoda R. Ż., albowiem były one spójne i logiczne, znajdowały oparcie w uznanych za wiarygodne dowodach z dokumentów przedstawionych w toku procesu, a nadto nie zostały skutecznie podważone przez stronę przeciwną.

W ocenie Sądu, powództwo - w zakresie nie objętym cofnięciem pozwu - zasługuje w części na uwzględnienie.

Powód wystąpił w niniejszym procesie o ochronę naruszonych dóbr osobistych, wobec czego rozważania nad zasadnością powództwa skierować należy w pierwszym rzędzie na grunt art. 23 k.c. i art. 24 k.c.

Pierwszy z nich ustanawia generalną zasadę, że dobra osobiste człowieka, wymienione w tym przepisie jedynie przykładowo, pozostają pod ochroną prawa cywilnego, niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Ochrony takiej może domagać się osoba, której owe dobra zostały zagrożone lub naruszone, korzystając z roszczeń majątkowych i niemajątkowych wskazanych w art. 24 kc. Przesłanką konieczną dla uzyskania tej ochrony jest jednakże bezprawność działania naruszającego te dobra - co wynika jednoznacznie z treści przywołanego przepisu. Jednocześnie ustawodawca w sposób szczególny ukształtował ciężar dowodowy w procesie o ochronę dóbr osobistych, wprowadzając zasadę domniemania bezprawności naruszeń tych dóbr. W związku z tym podkreślić należy, iż

powód musi w procesie wykazać jedynie, iż doszło do naruszenia bądź zagrożenia jego dóbr osobistych cudzym działaniem, natomiast to pozwany ma obowiązek wykazać istnienie okoliczności usprawiedliwiających to działanie, a więc wyłączających bezprawność. Przyjmuje się, że za bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobra osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających je. Za okoliczności takie uznaje się na ogół: działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego (z zastrzeżeniem jednakże uchylenia jej skuteczności w niektórych przypadkach) oraz działanie w obronie uzasadnionego interesu (zob. uzasadnienie wyroku SN z dnia 19.10.1989 r., II CR 419/89, OSP 11-12/90, poz. 377).

W dalszej mierze należy wskazać, że prawo do ochrony danych osobowych, rzetelnej informacji o ich gromadzeniu i przetwarzaniu i żądania sprostowania oraz usunięcia danych nieprawdziwych jest konstytucyjnie zagwarantowanym prawem każdego człowieka, chronionym w art. 51 Konstytucji, zamieszczonym w tytule "Wolności i prawa osobiste". Zgodnie z dominującym w literaturze i orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego poglądem, prawo to wywodzi się bezpośrednio z takich dóbr osobistych, jak godność człowieka oraz prawo do prywatności (por. m.in. wyroki TK z dnia 19.02.2002 r., U 3/01, OTK-A Zb.Urz. 2002, nr 1, poz. 3, i z dnia 12.11.2002 r., SK 40/01, OTK-A Zb.Urz. 2002, nr 6, poz. 81). Współcześnie, gdy gromadzenie i przetwarzanie danych jest technicznie stosunkowo proste, zachodzi konieczność ochrony człowieka przed niekontrolowanym gromadzeniem i wykorzystywaniem jego danych osobowych, możliwym często bez udziału, a nawet świadomości zainteresowanego.

Z tych przyczyn ustawodawca w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926; zwanej dalej: "u.o.d.o.") szczegółowo uregulował kwestie dotyczące gromadzenia, przetwarzania, wykorzystywania i ochrony danych osobowych. Przy wykładni jej przepisów nie można pomijać dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. UE.L 95.281.31 ze zm.), w której na wstępie podkreślono, że systemy przetwarzania danych są tworzone po to, aby służyły człowiekowi i muszą one szanować podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, a szczególnie prawo do prywatności.

Jednocześnie, choć reżim ochrony prawa do prywatności mieszczącego się w ramach powszechnych dóbr osobistych, oparty na przepisach Konstytucji oraz kodeksu cywilnego, i reżim ochrony danych osobowych, oparty na przepisach Konstytucji oraz ustawy o ochronie danych osobowych, są wobec siebie niezależne, to dochodzi do wzajemnego oddziaływania tych reżimów, ponieważ w określonych sytuacjach faktycznych przetworzenie danych osobowych może spowodować naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do prywatności, albo ochrona prawa do prywatności będzie wymagała sprzeciwienia się wykorzystaniu danych osobowych.

W konsekwencji, jeżeli w konkretnych okolicznościach przetworzenie danych osobowych jest naruszeniem prawa do prywatności, może uzasadniać ochronę przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. (zob. wyrok SN z dnia 15.02.2008 r., I CSK 358/07, OSNC 2009, nr 4, poz. 63).

W rozpoznawanej sprawie, powód wśród dóbr osobistych, które w jego ocenie zostały naruszone działaniem pozwanej, powołał między innymi prawo do prywatności.

Prawo do prywatności można traktować jako prawo każdej osoby do samodzielnego i wyłącznego decydowania o tym, w jakim zakresie chce zachować swą anonimowość, a jakie informacje o niej mogą być udostępniane osobom trzecim. Jednym z jego aspektów jest niewątpliwie prawo do ochrony danych osobowych. Skutecznej realizacji tego prawa ma służyć obowiązująca od dnia 30 kwietnia 1998 r. ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, która opiera się ona na ogólnym założeniu, że przetwarzanie danych osobowych w zasadzie nie jest dopuszczalne bez zgody zainteresowanego.

Zgodnie z jej art. 1 ust. 1 i 2 każdy ma prawo do ochrony danych osobowych, a ich przetwarzanie może mieć miejsce ze względu na dobro publiczne, dobro osoby, której dane dotyczą lub dobro osób trzecich w zakresie i trybie określonym ustawą. Pojęcie przetwarzania obejmuje zaś jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które

wykonuje się w systemach informatycznych (art. 7 pkt 2 u.o.d.o.). Jeśli zasadą jest, że dane osobowe mogą być przetwarzane za zgodą osoby, której dotyczą, to wszelkie wyjątki od niej muszą być interpretowane ściśle.

Jak stanowi z kolei art. 6 ust. 1 u.o.d.o., za dane osobowe w rozumieniu ustawy uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. Niewątpliwie do danych osobowych zaliczyć zaś można, adres, imię i nazwisko, czy numer telefonu (por. uzasadnienie wyroku S.A. w Poznaniu z dnia 13.11.2001 r., I ACa 1140/01, Wokanda 2002/11/46).

Przepis art. 23 ust. 1 u.o.d.o. przewiduje natomiast, że poza wspomnianą już zgodą osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 1), przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 3). Zatem dopuszczalne jest przetwarzanie danych osobowych osoby przez jej kontrahenta (drugą stronę umowy) w taki sposób i w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do wywiązania się z umowy, która z osobą, której dane dotyczą, została zawarta. Warunkiem zastosowania omawianego przepisu jest istnienie umowy łączącej tego, czyje dane są przetwarzane, z tym, kto te dane przetwarza. Poza tym dane mają być przetwarzane jedynie w celu wykonania umowy (zob. J. Barta, Ochrona danych osobowych. Komentarz, LEX 2011). Jednocześnie zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 4 u.o.d.o., administrator danych jest obowiązany zapewnić, aby dane te były przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania - w tym przypadku: wywiązania się z umowy. Oznacza to, że jeżeli umowa uległa rozwiązaniu, a osoba, której dane dotyczą, nie wyraziła zgody na ich przetwarzanie w przyszłości (art. 23 ust. 1 u.o.d.o.) późniejsze przetwarzanie danych w oparciu o art. 23 ust. 1 pkt 3 u.o.d.o. i ich przechowywanie przez administratora danych jest niedopuszczalne.

Na gruncie niniejszej sprawy nie ulega zarazem wątpliwości, że strona pozwana jest administratorem danych osobowych, a zatem obowiązana jest stosować przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, a także kierować się ogólną dyrektywą poszanowania podstawowych praw i wolności osób fizycznych oraz, zgodnie z art. 26 u.o.d.o., dokładać szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą.

W kontekście powyższych uwag wskazać należy, że w związku z nie wniesieniem przez powoda opłaty w wysokości 1.500 zł zawarta pomiędzy stronami przedwstępna umowa pożyczek gotówkowych seria (...) uległa rozwiązaniu, o czym powód poinformował pozwaną w piśmie z dnia 8 lipca 2012 r. powołując się na § 9 ust. 1 lit e umowy z dnia 6 lipca 2012 r. Mimo to, jak wynika z dokonanych ustaleń, po dniu 8 lipca 2012 r. pozwana przetwarzała dane osobowe powoda, obejmujące jego imię i nazwisko, adres oraz numer telefonu. Jednocześnie, powód, podpisując przedmiotową umowę, nie wyraził zgody na przetwarzanie i wykorzystanie przez pozwaną jego danych osobowych dla celów związanych z działalnością pozwanej, w tym również dla celów promocyjnych i marketingowych. Nie istniało również po stronie powoda zobowiązanie do zapłaty na rzecz pozwanej, pozwalające uznać, że pozwana dochodziła roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 u.o.d.o.).

Mając to na uwadze usprawiedliwiony jest wniosek, że skoro umowa uległa rozwiązaniu, a powód, którego dane dotyczą, nie wyraził zgody na ich przetwarzanie w przyszłości i nie istniało po stronie powoda żadne zobowiązanie wobec pozwanej, to pozwana przetwarzając dane osobowe powoda naruszyła jego sferę prywatności i jej działanie było bezprawne w świetle powołanych przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

Niezależnie od powyższego, działania pozwanej polegające na telefonicznym informowaniu powoda o konieczności uiszczenia opłaty pod rygorem skierowania sprawy do egzekucji komorniczej i wpisania powoda do rejestru dłużników, mimo wcześniejszego rozwiązania umowy, braku tytułu egzekucyjnego i kategorycznego stanowiska powoda, odmawiającego zapłaty, należy uznać za bezprawne (tylko bowiem tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności jest skutecznym środkiem egzekucji roszczenia) i niezgodne z zasadami współżycia społecznego, dobrymi obyczajami praktyki nękające, dręczące, naruszające spokój osoby, która w sposób niebudzący wątpliwości przedstawiła swoje racje. Zatem również w tym kontekście można mówić o bezprawnym naruszeniu dóbr osobistych,

a konkretnie poczucia bezpieczeństwa i spokoju powoda (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 15.02.2013 r., I ACa 31/13, LEX nr 1312135).

W dalszej mierze godzi się zauważyć, że obowiązkiem strony pozwanej, wypływającym bezpośrednio z art. 33 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1-5 u.o.d.o. było udzielenie powodowi na jego żądanie pełnej, szczegółowej, rzetelnej, wszechstronnej i zrozumiałej dla niej informacji o tym, jakie dane o powódce gromadzi, przetwarza i udostępnia, w jakim celu to czyni i komu przekazuje. Nie ulega wątpliwości, że informacja w tym przedmiocie nie została udzielona, co prowadziło do dezorientacji powoda co do wiadomości, jakie ma na jego temat pozwana.

Sytuacja taka nie tylko narusza zagwarantowane konstytucyjnie oraz przepisami ustawy o ochronie danych osobowych prawo każdego człowieka do ochrony jego danych osobowych i rzetelnej informacji, co może spowodować wszczęcie postępowania administracyjnego, zgodnie z art. 8, 22 i 35 u.o.d.o., lecz narusza także dobra osobiste. Chodzi o poczucie pewności i bezpieczeństwa, pojmowane jako możliwość zrozumienia własnej sytuacji i pokierowania nią, na podstawie rzetelnej informacji uzyskanej od zobowiązanej instytucji, co pozwala na podjęcie racjonalnych działań zamierzających do załatwienia określonych spraw.

Nie ulega wątpliwości, że powyższe zachowanie strony pozwanej było bezprawne w rozumieniu art. 23 k.c., gdyż naruszało przepisy Konstytucji oraz ustawy o ochronie danych osobowych.

W konsekwencji na podstawie art. 24 § 1 k.c. powód może domagać się, ażeby pozwana dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia skutków dokonanego naruszenia dóbr osobistych, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Może również na podstawie powołanego przepisu i art. 448 k.c. również żądać odpowiedniego zadośćuczynienia pieniężnego.

Mając to na uwadze, Sąd w pkt. 1 wyroku na podstawie powołanego przepisu nakazał pozwanej przesłanie na adres powoda przeprosin o treści określonej i formie wskazanej przez powoda w pozwie, z uwzględnieniem dóbr osobistych, które zostały naruszone zachowaniem pozwanej.

Odnośnie roszczenia o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę Sąd uznał je za usprawiedliwione w całości w zakresie należności głównej, tj. co do kwoty 3.000 zł.

Zgodnie z przepisem art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przesłankami zasądzenia zadośćuczynienia są bezprawność oraz zawinienie. Przepis art. 24 par. 1 kc statuuje domniemanie bezprawności działania pozwanej, które jak wyżej wskazano, nie zostało obalone. Postępowanie pozwanej było także naganne.

Jak wskazuje się w literaturze, czynnikami, które wpływają na wysokość zasądzzonego zadośćuczynienia są, m.in.: rodzaj naruszonego dobra, rozmiar doznanej krzywdy - oceniany obiektywnie, intensywność naruszenia - oceniana obiektywnie, stopień negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego wynikających z dokonanego naruszenia dobra osobistego, w tym także niewymiernych majątkowo, nieodwracalność skutków naruszenia, stopień winy sprawcy, sytuacja majątkowa i osobista zobowiązanego (por. A. Rzepecka-Gil, Komentarz do art. 448 k.c., LEX 2011; a także wyrok SN z dnia 16.04.2002 r., V CKN 1010/00, OSN 2003/ 4/56). Jednocześnie zadośćuczynienie stanowiące formę rekompensaty pieniężnej z tytułu doznanej szkody niemajątkowej, ma być "odpowiednie" do doznanej krzywdy, którą określa się przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy, w szczególności rozmiaru cierpień fizycznych i psychicznych oraz skutków uszczerbku zdrowia na przyszłość. Zespół tych okoliczności stanowi podstawę faktyczną określenia zadośćuczynienia, zarówno przy precyzowaniu żądania przez poszkodowanego, jak i przy wyrokowaniu. Ponadto, podstawową funkcją zadośćuczynienia jest funkcja kompensacyjna, co oznacza, iż przyznana poszkodowanemu kwota powinna stanowić realną wartość ekonomiczną w odniesieniu do doznanej krzywdy. Z drugiej jednak strony jego wysokość nie powinna być nadmierna w tym sensie, żeby stanowić mogła źródło wzbogacenia się poszkodowanego na tle dotychczasowego jego statusu materialnego.

Mając powyższe na uwadze, przyjąć należy, iż zadośćuczynienie w żądanej kwocie 3.000 zł będzie dla powoda ekonomicznie odczuwalne i odpowiednie po myśli powołanych wcześniej przepisów. W konsekwencji Sąd, na podstawie art. 24 § 1 k.c. i art. 448 k.c. zasądził od pozwanej na rzecz powoda żadaną w pozwie kwotę (pkt 2 wyroku).

O odsetkach ustawowych Sąd rozstrzygnął w pkt. 2 wyroku na podstawie art. 481 § 1 k.c. Przy czym, Sąd odmiennie niż w żądaniu pozwu, zasądził odsetki od kwoty 2.000 zł od dnia 12 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty. Wezwanie do zapłaty kwoty 2.000 zł z 7-dniowym terminem na spełnienie świadczenia (k. 27) zostało bowiem doręczone pozwanej w dniu 4 stycznia 2013 r. Tym samym wyznaczony w przedmiotowym wezwaniu 7-dniowy termin zapłaty zadośćuczynienia upłynął bezskutecznie w dniu 11 stycznia 2013 r. i od dnia następnego pozwana pozostawała w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, za co powodowi należą się odsetki.

W pkt. 3 wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako pozbawione podstaw, o czym orzeczono na podstawie przepisów art. 24 § 1 k.c. i art. 481 § 1 k.c. stosowanych, a contrario. Sąd zważył, że pozwana nie przetwarza już obecnie danych osobowych powoda, nie podejmuje prób nawiązywania kontaktów z powodem - wobec czego bezprzedmiotowe stało się żądanie dotyczące nakazania usunięcia uchybień w przetwarzaniu danych osobowych powoda.

Orzekając w pkt. 4 wyroku o kosztach procesu, Sąd, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych (uiszczonej opłaty od pozwu) oraz kwotę 94 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu do sądu w związku ze stawiennictwem na rozprawę w dniu 7 stycznia 2014 r. na której to rozprawie powód złożył zeznania w charakterze strony. Na inne rozprawy powód nie był wzywany, przy czym był w sprawie reprezentowany przez adwokata ustanowionego z urzędu. Natomiast w pozostałym zakresie wniosek powoda o zwrot kosztów procesu Sąd oddalił, o czym orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. a contrario. Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, o niezbędnych kosztach procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe (określone w art. 3 i 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 90 poz. 594 ze zm.) oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W dalszej mierze wskazać należy, że w toku postępowania, dla powoda ustanowiony został pełnomocnik z urzędu w osobie adw. B. Z.. Mając to na uwadze Sąd, w pkt. 5 wyroku, zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku na rzecz adw. B. Z. kwotę 950 zł, powiększoną o 23% podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu, o czym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze oraz § 6 pkt 3 i § 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 19 pkt 1 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Ponadto, Sąd na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 90 poz. 594 ze zm.) oraz art. 98 § 1 k.p.c. nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 650 zł stanowiącą część opłaty od pozwu w wysokości 750 zł, od której uiszczenia powód został zwolniony w części, tj. ponad kwotę 100 zł (pkt. 6 wyroku).